

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	1 november 2022
Zaaknummer	235062
Portefeuillehouder	Mevrouw H.B. Boudewijnse
Onderwerp	Stand van zaken warmtenet Muiderberg
Bijlagen	1. Evaluatie 2. Aanbevelingen

1. Kennisnemen van

De rapportage “Evaluatie warmtenet Muiderberg, een onderzoek naar de samenwerking tussen gemeente Gooise Meren en Wattnu/Warmtebedrijf in de warmtetransitie in Muiderberg”, de aanbevelingen en de vervolgstappen voor het warmtenet Muiderberg en de warmtetransitie in het algemeen.

2. Inleiding

In mei en juli jl. bent u via een raadsmededeling op de hoogte gebracht van de stand van zaken rond het warmtenet Muiderberg en de warmtetransitie in het algemeen. In deze raadsmededeling nemen we u mee in de vervolgstappen voor de warmtetransitie. Deze zijn gebaseerd op de uitkomsten van de evaluatie, de aanbevelingen en huidige ontwikkelingen in de warmtetransitie.

3. Kernboodschap

De belangrijkste conclusies uit de evaluatie hebben betrekking op het ontbreken van voldoende financiering voor het warmtenet naar aanleiding van het niet toekennen van de PAW en het wegvallen van de integrale organisatiestructuur. We nemen de aanbevelingen ter harte door het zetten van vervolgstappen: In afwachting van noodzakelijke instrumenten vanuit het rijk, waaronder een regeling voor de financiering van de onrendabele top, gebruiken we de tijd, in lijn met het voorliggende advies, om meer te investeren in samenwerken, kennis vergaren en in het aardgasvrij-ready maken van de woningen. Om vervolgens een versnelling te kunnen inzetten voor de warmtetransitie in zijn algemeenheid en de pilot Muiderberg in het bijzonder. De rioolrenovatie in het Van der Helstpark wordt hierbij uitgesteld om de koppelkans te behouden. Met het nú aardgasvrij-ready maken (waaronder isoleren) van de woningen bieden we de inwoners van Muiderberg, maar ook de inwoners van de hele gemeente Gooise Meren, perspectief om zo de energierekening op korte termijn te verlagen. Hiermee worden in Muiderberg (en andere wijken waarin warmtenetten worden voorzien) de woningen geschikt gemaakt voor de aansluiting op het warmtenet.

4. Toelichting

We gaan samen met Wattnu vervolgstappen zetten om voor Muiderberg te komen tot een zo groot mogelijke reductie van de uitstoot van CO₂ door het aardgasvrij maken van Muiderberg.

Hierbij gaan we op de korte termijn de nadruk leggen op het bieden van handelingsperspectief voor bewoners om de gasrekening te kunnen verlagen en de woningen geschikt te maken voor aansluiting op het warmtenet.

Sinds het mislopen van de bijdrage uit het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW), zijn de omstandigheden rondom de warmtetransitie onveranderd in beweging.

Het rijk zet sterk in op zowel de isolatie van woningen (het Nationaal Isolatieprogramma: 2,5 miljoen woningen voor 2030) als ook op het realiseren van warmtenetten (500.000 extra woningen aangesloten).

Voor het Nationaal Isolatieprogramma heeft het rijk inmiddels middelen ter beschikking gesteld aan de gemeente waarmee dit programma kan worden uitgevoerd. Dit programma is nu in de opstartfase.

Voor de realisatie van warmtenetten is het rijk op dit moment bezig met het ontwikkelen van een aantal instrumenten om deze warmtenetten mogelijk te maken. Deze instrumenten worden in de loop van 2023 verwacht, waaronder de Wet collectieve warmtevoorziening alsmede een regeling in het kader van de financiering van de onrendabele top.

Daarnaast wordt het distributienet van warmtenetten mogelijk een publieke taak.

Voordat de instrumenten vanuit het rijk bekend zijn (naar verwachting in de loop van 2023), kunnen we de tussenliggende tijd in Muiderberg nuttig besteden aan de nadere voorbereiding van de warmtetransitie. Zodra de instrumenten vanuit het rijk bekend zijn, kan een versnelling worden doorgevoerd.

Hieronder volgt een toelichting op de vervolgstappen die we zetten in afwachting van de verwachte instrumenten van het rijk.

Bieden van perspectief voor bewoners

De extra tijd die we nemen voor verdere uitwerking en voorbereiding betekent géén uitstel of afstel. We gaan de komende periode actief met bewoners aan de slag met energie besparen en zorgen er zo samen met hen voor dat de woningen in Muiderberg niet alleen klaar zijn voor aansluiting op een toekomstig warmtenet maar ook dat de gasrekening omlaag gaat. Zo bieden we inwoners handelingsperspectief; de urgentie om aan de slag te gaan is nu immers groter dan ooit.

Nadere invulling geven aan regierol

In de door de raad vastgestelde Transitievisie Warmte staat dat de gemeente een regierol heeft in de warmtetransitie. We gaan naar aanleiding van de evaluatie een nadere invulling geven aan deze regierol en hiermee ook onze rol in Muiderberg.

In Transitievisie Warmte is de regierol voor de gemeente omschreven als zowel proces- als integrale regisseur. In de pilot Muiderberg is tot op heden, mede in verband met het ontbreken van de middelen, een meer faciliterende rol door de gemeente ingenomen.

In de rol van procesregisseur wil de gemeente regie voeren op initiatieven van onze bewoners en deze stimuleren en begeleiden. Als integrale regisseur willen we ten eerste regie voeren op het verbinden van opgaven uit het fysieke en het sociale domein aan de warmtetransitie, en ten tweede op de samenwerking

tussen de diverse beleidsdomeinen en met medeoverheden (provincie, Rijkswaterstaat, Waterschap AGV).

In het kader van de pilot gaan we deze regierol al lerende invulling geven en bijsturen waar nodig. Belangrijk onderdeel van de nadere invulling van de regierol is dat we ook gaan investeren in kennisvergroting op het gebied van warmtenetten (technisch, financieel, juridisch e.d.) *binnen* de gemeentelijke organisatie om de nodige door de gemeente te nemen beslissingen voor zowel Muiderberg als de rest van de gemeente weloverwogen te kunnen nemen. Hiermee geven we eveneens invulling aan de aanbevelingen.

De invulling van de regierollen is grotendeels al in uitvoering vanuit de huidige beschikbare budgetten.

Waar in het verleden onvoldoende middelen beschikbaar waren, kan de inzet voor deze regierollen met de middelen die door het rijk vanuit het Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving worden aangereikt, vanaf 2023 structureel worden ingevuld.

Met deze nadere invulling van de regierol maken we samen met Wattnu ook nadere afspraken over de samenwerking, governance, taken en verantwoordelijkheden om daarmee verwachtingen over en weer helderder te maken. Dit gaan we vastleggen in een samenwerkingsovereenkomst en blijven we periodiek met elkaar evalueren en waar nodig bijsturen. Muiderberg is en blijft immers een pilotproject.

Versnellen verkenningen in buurten met een gepland warmtenet

In de Transitievisie Warmte zijn in negen buurten warmtenetten gepland, waaronder Muiderberg. Warmtenetten hebben als collectieve oplossing sterk de voorkeur boven individuele oplossingen omdat hiermee binnen de gegeven tijdlijnen en middelen de grootste CO2-reductie wordt bereikt, en omdat we daarmee de warmtetransitie voor alle bewoners bereikbaar maken.

We gaan deze negen buurten versneld oppakken met een verkenning en verdieping om hiermee niet alleen perspectief te bieden voor inwoners van Muiderberg maar ook voor de inwoners van de andere buurten met een gepland warmtenet. We gaan in deze verkenningen voor alle buurten zorgvuldig na wat de meeste optimale oplossing is.

Het is van groot belang dat zo snel mogelijk duidelijkheid ontstaat voor de bewoners van deze negen buurten, om een goede volloop te bereiken en daarmee een warmtenet haalbaar te maken. Daarom staan deze buurten in de Transitievisie Warmte vooraan in de roadmap.

Dit proces is onderdeel van het leertraject dat we sinds de start van de pilot Muiderberg aan het doorlopen zijn, waarmee we van de pilot Muiderberg leren voor het aardgasvrij maken van alle wijken in Gooise Meren. We koersen op begin 2023 om deze verdieping voor Muiderberg gereed te hebben gelijktijdig met de bekendmaking van de rijksregelingen voor de onrendabele top.

Aanpassing planning groot onderhoud Muiderberg

Om de realisatie van een warmtenet mogelijk te houden, wordt de planning van de huidige projecten voor de vervanging van de riolering en het groot onderhoud aangepast. Deze aanpassing houdt in dat het project Van der Helstpark e.o. wordt uitgesteld totdat duidelijk is welke de instrumenten vanuit het rijk ons kunnen helpen bij de integrale uitvoering van het project. Voor de andere deelprojecten in Muiderberg wordt de voorbereiding voortgezet tot aan het definitief ontwerp. Dit geeft de mogelijkheid om snel te schakelen naar de daadwerkelijke uitvoering van de onderhoudsprojecten samen met het warmtenet. Dit uitstel is met de huidige technische staat van de riolering mogelijk zonder nadelige gevolgen voor de werking van de riolering.

5. Communicatie en participatie

De bewoners worden door gemeente en Wattnu gezamenlijk benaderd met het bieden van handelingsperspectief. Hierin is de boodschap: om nu al uw energierekening te verlagen én klaar te zijn voor de komst van een warmtenet gaan we u ontzorgen in de energiebesparende maatregelen die u nu al kunt nemen in en aan uw woning.

Deze boodschap is in lijn met eerdere communicatie vanuit de gemeente en Wattnu.

6. Vervolg

We gaan uw raad in de loop van 2023 nader informeren over de stand van zaken waarbij we ook de resultaten van de verkenningen met u delen.

Mocht er naar aanleiding van deze raadsmededeling behoefte zijn aan nadere uitleg (voor o.a. nieuwe raadsleden) dan stellen we voor een thema-uur in te laten plannen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester